

—Si el deixen, sí. No crec que Zapatero s'hi oposi.

—Pel que fa a la formació del nou Govern espanyol, qui seria la persona idònia per fer-se càrrec de la cartera d'Economia?

—En Miguel Sebastián, l'antic cap d'estudis del BBV. Ell es pot fer càrrec d'Economia, i en Jordi Sevilla, d'Hisenda. Sempre que no tingués èxit a Madrid, dins del PSOE, la recuperació de Pedro Solbes, que està a Brussel·les.

—Què pensem que mantindrà el PSOE de la política econòmica que ha fet Rodrigo Rato, i què en canviarà?

—Mantindrà una part de la macroeconomia que és una, fet admès a la Unió Europea. I canviarà un respecte més gran vers les institucions, sobretot de defensa de la competència, de la comissió de valors i fins i tot de les empreses.

Toni Cañís

L'inici del desglaç

La mateixa nit, a les 23.30, el lehendakari, Juan José Ibarretxe, conversava telefònicament amb José Luis Rodríguez Zapatero. Més tard ho feia també amb Patxi López. “El vaig notar molt content”, confessa el líder del PSE. L'alleujament, en principi, el garantien tant Mariano Rajoy com Zapatero, perquè tots dos havien anunciat el seu propòsit de rectificar l'actitud d'Aznar de negar-se a rebre el lehendakari. Però la satisfacció d'Ibarretxe la nit de les eleccions resulta del tot comprensible si es mira enrere i es repassa quan va tenir lloc l'última entrevista entre Aznar i el cap de l'executiu de Vitòria.

L'última entrevista entre el president del Govern espanyol i el lehendakari va ser el 22 de juny de 2000 a la Moncloa. Va ser a petició d'Aznar, que va comunicar a Ibarretxe la voluntat de mantenir una entrevista quan tots dos participaven en la manifestació de condemna per l'assassinat del regidor del PP a Durango Jesús Mari Pedrosa. ETA es trobava en plena ofensiva després del trencament de la treva. L'entrevista només va servir per a constatar unes diferències que ja no els permetrien tornar a seure al voltant de la mateixa taula.

Després d'aquest balanç d'incomunicació dels últims quatre anys, Ibarretxe afronta el nou cicle polític que s'obre després del 14-M com l'inici d'una etapa “il·lusionant”. “El PP ja és el passat”.

va ser el primer que va dir en la seva compareixença per analitzar el nou mapa polític dos dies després de les eleccions. En aquesta compareixença, Juan José Ibarretxe va oferir a Zapatero “diàleg sense condicions” i el va animar a aprofitar “l'oportunitat històrica” que tenen al davant.

A l'hora de fer projeccions sobre la nova legislatura, els nacionalistes bascos es mostren especialment atents al debat sobre l'autogovern que tindrà lloc al Parlament de Catalunya. Dirigits del PNB com Inaki Anasagasti ja han augurat que el Govern del PSOE no podrà mantenir una oposició taxativa i frontal al Pla Ibarretxe mentre a la Catalunya de Pasqual Maragall i a l'Andalusia de Manuel Chaves es viu amb ebullició el debat sobre l'ampliació de l'autogovern. És en aquest context que es confia poder debatre el projecte de nou Estatut del lehendakari en un clima més tranquil del que, sens dubte, hauria estat en el cas d'una victòria del PP.

En el nou camí de desglaç de relacions que es dibuixa, però, no serà fàcil que nacionalistes i socialistes aparquin o congelin els seus postulats per acostar posicions, i encara menys després de comprovar que les urnes del 14-M els han reforçat. En el cas del PNB, el partit que presideix Josu Jon Imaz, aquest va obtenir el millor resultat mai aconseguit en unes eleccions generals, uns començaments que, segons explica el dirigent en

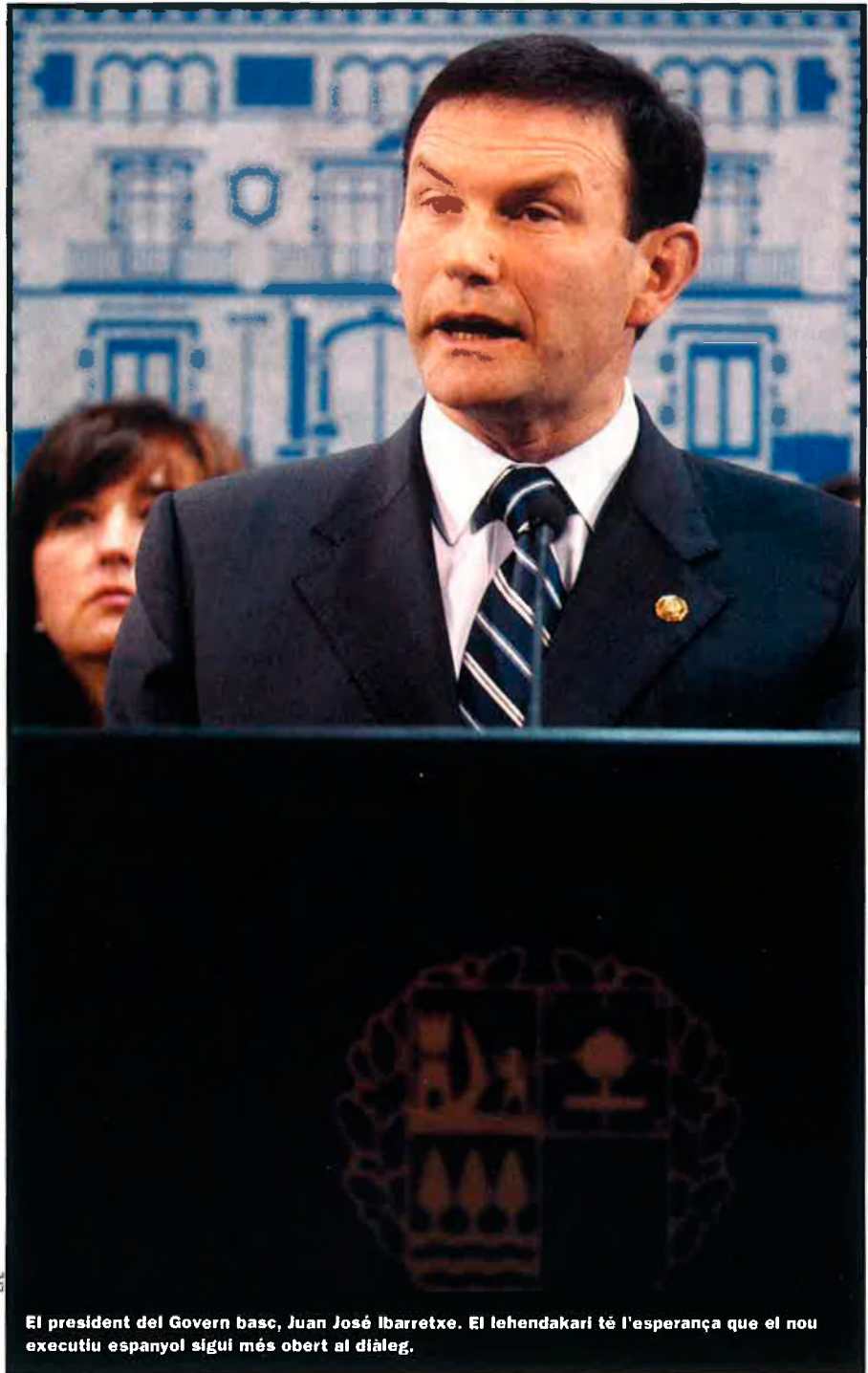
El Govern basc
veu l'ocasió
de començar una etapa
que trenqui la dinàmica
d'enfrontament
institucional entre
els dos executius,
ahora que s'accentua
el distanciament
entre PSE i PP.

to sorneguer, cada cop més són percebuts com a “estrangers” per les seves bases. En el primer contacte d’Imaz amb les urnes, doncs, el PNB va obtenir 417.154 vots, 70.000 més que l’any 2000.

Però si els nacionalistes s’han vist reforçats, els socialistes bascos també han vist abonada a les urnes la seva estratègia de progressiu desmarcament del PP. El PSE ha obtingut 80.000 vots més i desbanca el PP com a segona força després d’una campanya molt dura i plena de retrets entre els dos partits. De la mà de Jaime Mayor Oreja, els populars han passat de presentar-se com “la gran alternativa” al PNB a quedar relegats a la tercera força després de perdre 90.000 vots. Una davallada que té un component simbòlic a Alaba, on el PP ha perdut 18.000 vots amb Mayor Oreja de cap de llista.

Aquests resultats podrien comportar modificacions a les institucions alabesas, on el PSE es va oferir per donar suport als populars a l’alcaldia de Vitòria i a la diputació foral a canvi de res, i ara, en vista dels resultats, ha renovat la seva exigència de cogovernar. En el cas del País Basc, a més, la gestió que el Govern espanyol va fer dels atemptats de l’11 de març no explica per si sola l’enfonsament del PP. En aquest sentit, un sondeig fet públic pel Govern basc la primera setmana de campanya ja detectava aquest augment dels socialistes bascos. Jaime Mayor Oreja, doncs, deixa els populars en caiguda lliure a Euskadi, i el seu futur personal, que passava per formar part d’un eventual Govern de Mariano Rajoy, és ara mateix una incògnita. L’única certesa és que ben aviat deixarà de ser parlamentari basc –càrrec incompatible amb el de diputat al Congrés– i que, amb la seva marxa, torna a estar en dubte el lideratge del partit a Euskadi.

En aquest nou escenari, els principals actors polítics també sembla que comparteixen un convenciment al marge de les ideologies: cal posar fi a la inèrcia d’intercanviar-se missatges i emplaçaments únicament a través dels mitjans de comunicació. Imaz s’ha compromès a intentar capgirar aquesta tradició –que impregna, sens dubte, la política

El president del Govern basc, Juan José Ibarretxe. El lehendakari té l'esperança que el nou executiu espanyol sigui més obert al diàleg.

basca– anunciant “contactes no secrets, però sí discrets”. En aquesta mateixa línia s’expressava dies enrere Ibarretxe: “Què els semblaria, als mitjans de comunicació, si els dic que, per començar aquesta nova etapa, la primera proposta que vull explicar a Zapatero és que no debatem en públic qüestions que hem de debatre en privat? Vull que no comencem a dir-nos el que ens hem de dir

a través dels diaris”, argumentava el lehendakari, que va cloure el seu missatge amb una referència oriental. “Com diuen els xinesos, fins el camí més llarg comença amb un petit pas.”

I per Ibarretxe no quedarà, en aquest nou cicle de més diàleg que no allò que reflecteixen els diaris.

David Portabella